

25 APR 2012

POLITIET

POLITIDIREKTORATET

Det kongelige justis- og beredskapsdepartement
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres referanse
201104372

Vår referanse
2012/00266-5 008

Dato
20.04.2012

Høringsvar – forslag om endringer i straffegjennomføringsloven mv.

Vi viser til Justisdepartementets høringsbrev av 16. januar 2012. Politidirektoratet har fått utsettelse av fristen til 20. april.

Politidirektoratet har merknader til enkelte av forslagene i høringsnotatet. Vi viser også til uttalelse fra Politiets utlendingsenhet, som følger vedlagt.

Hjemmel for kriminalomsorgen til å få utlevert abonnementsdata mv.

I høringsnotatet foreslås at kriminalomsorgen gis hjemmel til å få utlevert opplysninger om abonnement mv., jf. høringsbrevet punkt 5.2 og forslaget til ny bokstav d i straffegjennomføringsloven § 7a annet ledd. Departementet ber om synspunkter på sin forutsetning om at forslaget først og fremst er myntet på behov ved soningsinnkalling, men at det også kan tenkes andre situasjoner hvor en slik hjemmel kan være formålstjenlig.

Politidirektoratet er enig i forslaget. Abonnementsdata kan belyse hvor soningsinnkallingen bør sendes. Vi antar at slike data også kan få betydning for kriminalomsorgens vurdering av innsattes sikkerhet og ro og orden i fengselet (trusselvurdering m.v.).

Hjemmel for å tvangsoverføre innsatte

Departementet foreslår en hjemmel til å tvangsoverføre innsatte til et annet fengsel av hensyn til fangesammensetningen, jf. forslaget til ny bokstav g i straffegjennomføringsloven § 14 første ledd.

Politidirektoratet støtter forslaget. Det kan være god grunn til å splitte miljøer også i andre tilfeller enn når det er nødvendig for å opprettholde ro, orden og sikkerhet etter straffegjennomføringsloven § 14 første ledd bokstav d.

Utenlandske innsatte som prøveløslates der utvisningen skal iverksettes samtidig med løslatelsen

Departementet foreslår å oppheve straffegjennomføringsloven § 42 sjettede ledd. Bestemmelsen gir adgang til å gjøre prøveløslatelse betinget av at utvisningsvedtak iverksettes. Formålet med å oppheve bestemmelsen er å trekke et klarere skille mellom frihetsberøvelse som skyldes straffegjennomføring og frihetsberøvelse på grunn av manglende effektivering av utvisningsvedtak.

Politidirektoratet

Post: Postboks 8051 Dep., 0031 Oslo
Besøk: Hammersborggata 12
Tlf: 23 36 41 00 Faks: 23 36 42 96
E-post: politidirektoratet@politiet.no

Org. nr.: 982 531 950 mva
Bankgiro: 7694.05.02388

Direktoratet er kjent med sivilombudsmannssaken som reiser tvil om det er tilstrekkelig årsakssammenheng med domfellelsen når en fortsatt frihetsberøvelse etter 2/3 tid kun skyldes manglende effektivering. KSFs rundskriv 6/2010 fra 29. oktober 2010 pålegger kriminalomsorgen å endre praksis for å ta høyde for EMKs bestemmelser. Blant annet gis det anvisning på at fengsling utover 2/3 utholdt soningstid som følge av manglende effektivering av utvisningsvedtak må tuftes på utlendingsloven. PU opplyser at de har forholdt seg til praksisendringen.

Politidirektoratet viser til uttalelsen fra Politiets utlendingsenhet, og er enig i at det er behov for å trekke et klarere skille mellom på den ene side frihetsberøvelse som skyldes straffgjennomføring og på den andre side frihetsberøvelse grunnet manglende effektivering av utvisningsvedtak. Vi deler departementets syn om at fortsatt frihetsberøvelse bør forankres i utlendingsloven når behov for (fortsatt) fengsling ikke skyldes andre forhold enn manglende effektivering.

Bestemmelsen i straffgjennomføringsloven § 42 sjette ledd synes begrunnet i hensynet til effektivering av utvisningsvedtak. Det er åpenbart hensiktsmessig at et utvisningsvedtak effektiveres samtidig med løslatelse, slik at ikke straffedømte utlendinger uten lovlig opphold i landet løslates og fortsetter å oppholde seg i landet. Mange utenlandske borgere, herunder straffedømte, mangler reisedokumenter, og det er vanskelig for politiet å få fastslått rett identitet for mange av dem. Det må derfor foretas ikke ubetydelige undersøkelser før uttransportering kan skje. Det er en forutsetning for at utvisning kan iverksettes samtidig med prøveløslatelsen at identitet og reisedokumenter foreligger og at det er innhentet aksept for retur. Dette vil ikke være klart hvis ikke politiet varsles i tilstrekkelig god tid forut for løslatelsen. Vi legger til grunn at det må skje en dialog mellom kriminalomsorgen og politiet om hvorvidt uttransportering er mulig på det tidspunktet hvor prøveløslatelse skjer. Det er viktig med gode rutiner her. Etter KSFs retningslinjer til straffgjennomføringsloven og straffgjennomføringsforskriften, punkt 3.45.2, skal fengselet i god tid før løslatelse ta kontakt med politidistriktet som har utvisningssaken. Selv om departementets forslag innebærer at retningslinjene til § 42 sjette ledd må endres, vil direktoratet påpeke at det er viktig at retningslinjene for kontakt mellom fengselet og politidistriktet videreføres og følges opp.

Vi legger til grunn at forslaget innebærer at straffgjennomføringsforskriften § 3-41 fjerde ledd må presiseres til å gjelde vedtak om prøveløslatelse før 2/3 tid.

Departementets forslag innebærer at det fortsatt vil være adgang til å sette som betingelse at utvisningsvedtak effektiveres samtidig med løslatelsen når utlendingen løslates etter bestemmelsen i straffgjennomføringsloven § 42 tredje ledd, dvs. etter halv tid, men før 2/3 tid er sonet. Vi mener at det er viktig at det i disse tilfellene er anledning til å sette som vilkår at effektivering skjer samtidig med løslatelsen. Når det gjelder løslatelse etter halv tid for innsatte som er besluttet utvist, viser vi også til vårt høringsvar av 14. september 2011 i forbindelse med høring av forslag til ny § 42a om prøveløslatelse av utenlandske innsatte som utvises med varig innreiseforbud, og gjeninnsetting av utenlandske innsatte på reststraff ved ulovlig retur.

Etter straffgjennomføringsloven § 42 femte ledd skal kriminalomsorgen ikke beslutte prøveløslatelse hvis omstendighetene etter en totalvurdering gjør løslatelse utilrådelig. Kriminalomsorgen skal blant annet særlig legge vekt på om det er grunn til å anta at

domfelte vil begå nye straffbare handlinger i prøvetiden. Vi vil bemerke at innsatte som er utvist per definisjon ikke har lovlig opphold. Videre opphold i Norge etter løslatelse vil kunne innebære overtredelse av utlendingslovens bestemmelser, som kan medføre straff. Departementet har i høringsnotatet forutsatt at forholdet til EMK artikkel 5 kan inngå i skjønnsutøvelsen etter § 42 femte ledd. Politidirektoratet mener at det kan framstå som noe uklart hva det i praksis vil innebære.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Politidirektoratet deler synspunktene i uttalelsen fra Politiets utlendingsenhet og vil bemerke at selv om endringen i straffegjennomføringsloven § 42 innebærer en viss innsparing av fengselsdøgn i fengsler underlagt kriminalomsorgen, vil endringene innebære flere fengselsdøgn i Politiets utlendingsinternat. Når utlendingsloven hjemler fengsling fordi politiet må fortsette identitetsundersøkelser og/eller det foreligger unndragelsesfare, er det klare utgangspunktet at utlendingen skal innsettes på Politiets utlendingsinternat. En fortsatt fengsling etter utlendingsloven vil også medføre kostnader i forbindelse med domstolsbehandling.

Politidirektoratet vil understreke at det er viktig å tilstrebe at effektivering av utvisningsvedtak og prøveløslatelse kan skje samtidig. Vi er enige i departementets vurdering om at endringen også vil forutsette økte saksbehandlingsressurser for å koordinere sakene mellom politiet, utlendingsmyndighetene og kriminalomsorgen.

Med hilsen

Christian B. Pettersen
avdelingsdirektør

Kristine Langkaas
seksjonssjef

Saksbehandler:
Geir Jonatan Sharabi
Tlf: 23 36 42 08